

Izhaja

vsak petek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu „Mira“ v Celovcu, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

MIR

Velja

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvo „Mira“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Za inzerate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste vsakokrat.

Glasiló koroških Slovencev

Leto XXVIII.

V Celovcu, 18. grudna 1909.

Štev. 54.

Naročnikom!

Leto se bliža svojemu koncu; zato nujno prosimo vse one gg. naročnike, ki so z naročnino še zaostali, da jo čim preje določijo.

Ob enem prosimo, da blagovolijo naročniki tudi naročnino za prihodnje leto prej ko mogoče poravnati, ker le tako nam je mogoče v upravnistvu in pri razpošiljanju lista vzdržati red. Pri vseh listih je navada, da se naročnina plačuje naprej; naj se tudi naši cenjeni naročniki ravnaajo po tem. Vsakdo naj pri naročbi tudi dostavi, za kateri čas da plača naročnino in ali je star ali nov naročnik, in ako je stari odmrli in prevzel list novi, naj tudi to navede.

Svoje cenjene prijatelje prosimo, naj delajo na to, da se bode „Mir“ vedno bolj razširjal med našim ljudstvom. Vsak star naročnik bi nam moral pridobiti vsaj enega novega! Slabo časopisje se razširja vedno bolj, zato je naša sveta dolžnost, da razširjamo tudi dobre časnike. Torej na delo vsak, komur je mar sreča naroda!

Priložili bodemo vsakemu iztisu poštno-hranilnične položnice za olajšanje pošiljatve denarja, a kdor je že plačal naročnino, naj ga priporoči drugemu in plača s tem naročnino.

Naročnina, ki stane za celo leto 4 krone, naj se blagovoli pošiljati naprej, in sicer pod napisom: Upravništvo lista „Mir“ v Celovcu, Vetrinjsko obmestje 26.

Upravništvo lista „Mir“.

Žrelski purgermajster prosi za glasove pri občinskih volitvah.

Žrelskemu purgermajstru in njegovemu nadučitelju slabo prihaja, tako pravijo nekateri ljudje. Pri državno- in deželnozbornih volitvah so ljudje že kazali, da se od „purgermajstra“ ne dajo več vsi komandirati. Zdaj prihajajo občinske volitve in ljudje mislijo, da je čisto nepotrebno, prepustiti vso skrb Oremusu in Metnitzovim uradnikom ter da so tudi manjši posestniki zmožni zavzeti prostor v občinskem odboru.

Položaj g. Oremusa je postal vsled tega težaven, približno tak, kakor je položaj kmeta, ki se ima bati, da bi ga znal eksekutor jutri ali pojutranjem posaditi pred duri.

Oremus si je v tem položaju poiskal pomočnikov. Napravil je shod volilcev, pravico ima do takega shoda brez dvojbe, in prišli so tudi volilci. Župan je na tem volilnem shodu govoril in govoriti zna tako, da se moramo čuditi, zakaj ga niso Nemci že davno, ko je bil še mlajši, postavili za državnozbornega poslanca. Poročal je, da se je občina Žrelc razvijala zelo srečno, da so napravili vodovod, sezidali šolo in nemški šulverein je dal 2000 kron. A žalibog se je začelo v Žrelcu ščuvati, nemir se je zanesel v občino in zdravi razvoj občine se ovira.

Ali je razvoj občine srečen ali ne, bodo vedeli kmetje sami najbolje. In če je občina v dobrem stanju, tedaj je to zasluga pridnih slovenskih ljudi, ki tu živijo z žulji svojih rok.

Vi, gospod župan in vaši učitelji in uradniki Metnitzovi pa se nam zdite zastopniki pogubne nemškutarije in protiljudskega liberalizma. In kako srečno se občine v takih rokah razvijajo,

moramo spoznati tam, kjer je „freisinn“ popolnoma prodrli, in v tistih hišah, kjer so vero zapustili gospodarji in posli.

Od nemškega „šulferajna“ je Žrelc dobil 2000 kron! Da — žal! Častno ni! In zakaj ni častno? Ker je nemški „šulferajn“ menda židovsko liberalno in protislovensko društvo.

Denar sprejemati od tujih ljudi pa je čisto posebna reč. Če nam da podporo dober prijatelj, jo lahko hvaležno vzamemo. A kaj pa bi ti mislil, če ti žena ali hči sprejmete od kaknega nesramnika 1000 kron? Kaj pa bo žena, ki še pozna kaj časti, storila, če se ji na samoti pridruži malopridnež ter se ji prilizuje in ji ponuja denarja? Poštena žena mu bo vrgla denar pod noge in mu pljunila v obraz. In kaj bi mož storil, če izve, da je žena tak denar sprejela in če izkušnjavca zasači v hiši? Vzel bo palico in pošteno ga premlatil.

Nemški „šulferajn“, o tem smo prepričani, je židovsko-liberalno društvo; kaj pa tako društvo išče pri nas Slovencih? Išče duše naših otrok. In da je društvo tako, priča shod, ki ga je to društvo imelo pred par tedni v Št. Juriju pri Celovcu. Po shodu so ljudje šli pred župnišče in tulili: „Los von Rom“. Potemtakem bi smeli reči, da je to društvo v službi tistih, ki hočejo odpraviti katoliško vero.

Zato pravimo, da ni častno za slovensko občino, če sprejema denar od tega društva. Slovenci nismo bogati, a berači nismo. Veselimo se, če nas kdo podpira, a če hoče kdo z denarjem kupovati pri nas duše, jih ne bo. Če so Nemci tako dobri, naj podpirajo uboge občine na Nemškem, dovolj je tam raztrganih šol, raztrganih otrok, potrapane mladine. Pojte gor v Krško dolino ali Krappfeld in skrbite za pociganjene ljudi, ki jih je tam vse polno v blaženi nemški deželi!

Seveda gospod župan v Žrelcu tega ne spozna. Zavrniti moramo tudi trditev v „Freie Stimmen“: „Slovensko-klerikalna stranka ni v stanju kaj storiti v blagor ljudstva, to se je pokazalo pri akciji za oskrbovanje krme!“ V ti sili bila je dolžna nastopati občina, in če bi bila občina v krščanskih rokah, ljubi gospod Oremus, verjemite, da bi bila ravno tako storila in pomagala, kakor vi ali pa še bolje. Zdaj ste bili pa vi župan, in boste morebiti še, in če bi zopet prišlo kako tako leto, imate dolžnost, delati kot župan ali pa županstvo izročiti drugemu. Da se zdaj s tisto krmo hvalite in s tisto podporo, ki je niste vi plačali, marveč kdo drugi, pa je tako smešno, kakor da bi se kak župan hvalil, kako da je dober, ko je dal tisoče revežem — iz občinske blagajne, tisoče za ceste — iz občinske blagajne, tisoče za šolo — iz občinskih doklad!

Najslabše priporočilo za gospoda župana je, da si je naročil kot zagovornika iz Celovca g. „Hauptschriftleiterja“ št. 10, Lacknerja. Ljudje pravijo, da je Lackner odpadel od katol. vere — tak je torej svetovalec župana v Žrelcu! Kako sicer ljudje v Celovcu cenijo Lacknerja, naj Žrelčani v Celovcu zvedo, naj dostikrat pridejo v mesto. „Hauptschriftleiter“ je ta človek, a ne vemo, ali je v tem, kar je ta od katoliške vere odpadel človek zdaj v 25 letih že pisal, že kdaj kak človek našel kak blag nauk. Ta človek je trdil, da slovensko-klerikalno ščuvanje dela nemir! Kdo je pa v Celovcu na kolodvoru delal nemir in zapiral Slovence? Odkod pa zdaj nemir v Žrelcu? Če ima sovražnik moje polje, ali naj bom potem miren? In če sovražniki katoliške vere, sovražniki Slovencev, recimo še — sovražniki kmeta, imajo vso oblast v občini, vso oblast v deželnem zboru, vso oblast pri sodnih, vso oblast pri vladi, mar smemo biti mirni? Če sovražnik kosi na mojem travniku, žanje na mojem polju, trese moje sadje, vedel si bom pomagati! In če sovražnik komandira naše šole, naše občine, naše oblasti, mar bomo stali

mirni, kakor h koritu otvezeni vol? Dokler ljudstvo razmer ni spoznalo, je tako šlo, a tudi kmetje uvidijo zdaj, kam vse gre, dovolj so postali razumni in se ne bodo pustili več komandirati od nemškutarjev.

Lackner je govoril o „überragende deutsche Kultur- und Wirtschaftselement“ — kje pa je tista nemška kultura? Na Krappfeldu zgoraj menda, kjer se podira eden „Šteregrof“ za drugim, ali v Görttschitztal, ali v Krški dolini, ali tam gor proti Moosburgu, odkoder prihajajo „Stürzlerji“, ki pobirajo pri nas pse in mačke, kar jih imamo preveč? Tak je na Koroškem nemški kulturni element. Bog se ga usmili in nas varuj pred njim!

Govor posl. Grafenauerja v državnem zboru dne 25. listopada 1909.

(Dalje.)

Nemški „Volksrat“ in Metnitz.

Da nekaj časa sem obstoji na Koroškem nemški „Volksrat“, je vsemu svetu znano. V tem „Volksratu“ sedita dva huda strankarja nemškonacionalne stranke: gosp. deželni odbornik Hönlinger in župan glavnega mesta Celovec pl. Metnitz. Menim, da mi ni treba še dokazovati, da tudi pri deželnem odboru, ako sedi deželni odbornik nemškonacionalne stranke v nemškem „Volksratu“, nikakor ne bomo dobili in ne dobivamo podpore, ki bi jo po človeški pameti zaslužili.

Gospod župan glavnega deželnega mesta Celovec je prav poseben mož. Morda bom pozneje imel še priložnost govoriti o njegovem delovanju, da je ta v minolem zasedanju deželnega zbora rabil izraz, da bo dal vsakega Slovence, ki bo zahteval na kolodvoru v Celovcu vozni listek v slovenščini in bo potem govoril nemški, zapreti (Živahni klici: Čujte, čujte! Klici: To ni res! Posl. Pirker: Kako morete kaj takega reči?) Ker je tako! (Posl. Pirker: To ni res!) Vi ste vendar v deželnem zboru! (Posl. Pirker: Jaz sem v deželnem zboru!) Ti se sklicuješ na sedanji popravljeni stenografski zapisnik tiste seje. (Posl. Pirker: Saj sem bil sam zraven!) Če si bil pri seji, potem moraš vedeti, da govorim resnico (Posl. Pirker: Tega pa ni rekel). Danes je stenografski zapisnik toliko prenarejen, da stoji v njem, on bo dal tistega, ki bo kot priseljen Slovenec — in v prvi vrsti je mislil na Kranjce — zahteval listek v slovenskem jeziku in potem napravil na kolodvoru polom, dal zapreti. Tako stoji v stenografskem zapisniku, a govoril ni tako; stvar tudi drugače prakticira. Iz ust zelo vplivne osebe sem izvedel, da se je trudila, prečitati dotični stenografski zapisnik opetovano in ni našla drugega kot to, kar sem ravnokar omenil. Zapisnik je pa spremenjen, on ga je popravil. To mu morem v obraz povedati; zakaj govoril je drugače, nego je v zapisniku. Njegova opazka se torej naj tiče zunanjih Slovencev, pred vsem kranjskih Slovencev, ki obiskujejo vsak teden celovski trg prav živahno in dobro in oskrbujejo celovsko prebivalstvo s cenim in dobrim mesom. Prakticiral je pa to čisto drugače. Stenografski zapisnik je z dejstvi popolnoma v nasprotju. Dal sicer ni zapreti kaknega kranjskega Slovence, pač pa župana slovenske občine Blato, ki leži v srcu Koroške. (Čujte! čujte! — Poslanec Nagele: Ker je delal škandal!) Zadeva pride pred sodišče. Iztrgati človeka iz voza, ukleniti ga in spremljenega od dveh redarjev peljati na magistrat, to je delo gospoda pl. Metnitza, ki je slučajno postal župan celovski, ker mu je celo mesto Celovec dolžno.

Drug slučaj, ki se je pripetil 10. listopada — to so slučaji, ki so se dogodili čisto pred

kratkim, je zadel drugega moža, ki se je hotel peljati v Beljak. Službujoča gospodična je zagrizena pragermanka. Mož na slovensko zahtevo ni dobil listka. Redar mu je izjavil, da je aretiran in ga je peljal na magistrat, kjer so ga pustili ležati 24 ur v ledenomrzli sobi. Šele prihodnjega dne so ga zaslili in ga obsodili v 24 urni zapor. (Posl. Nagele: Vi stvar tako opisujete, kakor da bi bil zato zaprt, ker je zahteval listek v slovenščini. To ni res. Delal je škandal!) To bo dognalo sodišče. (Posl. Nagele: Narejal je kraval in se zoperstavil redarju. Če bi to storil kak Nemec v Ljubljani, bi ga ravno tako zaprli!) Vi imate pravico zahtevati listek v nemškem jeziku. Če ga ne dobite, boste nejevoljni.

Nemški škandal na Brnci.

Kako huda so narodna nasprotstva postala — to poudarjam raditega, ker sloni to nasprotstvo samo na napačnem šolskem sistemu in ravno zaradi tega slikam tukaj to poostrenje narodnih nasprotstev — dokazuje tudi slučaj z Brnce. Brnški tamburaši so si s svojimi sredstvi postavili dom. Brnca leži vendar popolnoma v slovenskem ozemlju. Za 14. novembra je bila napovedana otvoritev društvene hiše. Nemškoradikalna stranka, ki ji načeluje v Beljaku dr. Angerer, je smatrala to za kratenje nemških pravic. Nemškonacionalna, oziroma nemškoradikalna stranka je spoznala za primerno in dobro, narediti izlet, da varuje na Brnci nacionalno posest. Brnca je pa, kakor dobro znano, popolnoma slovenska občina z imenom Bekštanj. V tej občini stannuje 3000 Slovencev in nekaj nad 200 Nemcev. Ti 200 Nemci pa niso nemške narodnosti, temveč po večini iz stranke, ki sem jo prej nakratko označil, takozvani nemškutarji. Ta stranka je res dosegla, da je prišlo na Brnco približno 200 ljudi različnega, pa gotovo ne lepega značaja, ki so vpričo komisarja okrajnega glavarstva in štirih orožnikov zahtevali, da se „Doma“ ne sme otvoriti in se mora sneti slovensko trobojnico. To so uporabili za nacionalno hujskanje in tako v cvet so šla narodna nasprotstva, da je rekel eden orožnik nekemu našincu: „Menite-li, da smo v vašo obrambo tu?“ Vprašam Vas: Koga pa naj brani orožnik, te, ki so v hiši, ali te ki hočejo vdreti? Voditelji te bande na Brnci so bili večidel uradniki železniškega ravnateljstva v Beljaku. Če bi si kak naš rojak dovolil le senco tega, bi bil takoj discipliniran in prestavljen, dočim so ti ljudje še tako predrzni, da stopijo pred komisarja in mu izjavijo, da mora zastava doli in se prireditve na noben način ne sme vršiti, sicer bo on za vse odgovoren. Ti gospodje pridejo gotovo že v enem letu v ministrstvo, torej upamo, da se bo do tedaj izvršila sprememba vodilnih oseb. Ti gospodje znajo dobro; doživeli so mučeništvo; tudi tisti nasprotniki, ki nam koroškim Slovincem smrti ne pridignejo samo, ampak tudi želijo, to so gospodje učitelji, so bili vodje tiste družine. Ne morem se drugače izraziti, ker za tako vrsto ljudi ne najdem drugega izraza. Da ljudsko šolstvo na Koroškem ne napreduje, tega ni najmanj krivo učiteljske. Pri letošnjem sprejemnem izpitu v septembru se je na učiteljskem v Celovcu prijavilo 87 kandidatov, od katerih je bilo sprejetih 48 Nemcev in 6 Slovencev, reci in piši 6. Iz četrtega letnika so izšli samo 4 Slovenci, ki so bili vsi nastavljeni v nemškem delu Koroške. (Čujte! — Klici: Je to nesreča?) Za vas to ni nesreča, pač pa je krivica, ki jo kot tako občutimo mi. Zato je bilo premeščenih iz nemškega dela dežele — nočem prekoračiti števila — deset do dvanajst učiteljev, ki so vsi iz nemškega dela dežele, v slovenski del dežele. Štiri slovenski učitelji ni moglo dobiti kruha v slovenskem delu dežele, za učne moči iz nemških pokrajin, ki jezika nikakor niso zmožni, je bilo pa v slovenskem delu dežele dovolj prostora. Meni se je sporočilo, da so bile predvsem hčerke uradnikov in učiteljev, ki so jih hoteli preskrbeti s kruhom, in za oskrbo teh nemških otrok so si izvolili slovenski del dežele. Vzrok in namen te politike je popolnoma jasen, le priznati ju nočejo. Sporočili so nam, da so bili štirje slovenski učitelji poslani v nemške kraje zato, da bi se izpopolnili v nemščini, in ko sem vprašal, zakaj je to treba, sem dobil odgovor: Učitelji se morajo od učenec učiti nemški. To je preklicano slabo spricevalo za učiteljske, če morajo pošiljati učiteljske, ko so dobivali pouk cela štiri leta samo v nemščini, šele v nemške kraje, da bi se od otrok naučili nemški. (Medklici.) To so prave smešne reči. Če se potem pritožujemo Slovenci, potem vedno nihče nobenemu nima kaj zapovedovati. Vsi so brez kriče in vsi brez kake oblasti. Deželni predsednik ne sme zapovedovati deželnemu šolskemu svetu in deželni šolski svet ne deželnemu predsedniku. Deželni odbor nima komu kaj

zapovedovati, da se stvar zdi kakor anekdota o nemškem državnem zboru. Mi vemo prav dobro, zakaj je tako, in bomo, če se visoka vlada, če sploh zasluži to ime, ne domisli kaj boljšega, z vsem pritiskom pripomogli, da bo razumela koroške razmere. V Globasnico, da osvetlim učiteljske bolj natančno — to je seveda čisto slovenska občina — je sedanji deželni šolski nadzornik premestil učitelja, ki slovenščine prav nič ni bil več. — Mesto deželnega šolskega nadzornika je bilo nanovo zasedeno. — No, Slovenci nismo takšni, da bi nastopivšemu uradniku podtikali takoj zlo voljo. Vsak nastopivši uradnik se pri najboljši volji lahko moti. Zato je prosila deputacija za spremembo učitelja. To se je tudi zgodilo. Nadzornik je poslal tega drugega, ki je imel v svojem spričevalu iz slovenščine red „povoljno“, na čemur bi se torej ne dalo izpodtikati. Ko pa je prišel učitelj, je okrajnemu šolskemu načelniku javil, da ne razume niti besedice slovenski in da bo otrokom v prostem času prepovedal govoriti med sabo slovenski. To je bil drug učitelj, ki je imel v spričevalu v slovenščini „povoljno“. Gospod tovariš Steinwender, tako izgledajo torej stvari pri našem učiteljskem. Potem pa še pridejo gospodje in pravijo: Da, Slovenci na Koroškem se nimajo nad nečem pritožiti, saj jim gre prav dobro. Da, za poginiti res ne potrebujemo nobenega pomočnika. (Veselost.) Sicer nam ne preti ničesar drugega. Če se sistem ne predrugači, smo obsojeni na smrt. Če bomo res umrli, to je drugo vprašanje. Potem pride ministrski predsednik in sporoči tukaj, da se proti Slovincem še nikdar ni vladalo in da v ministrstvu, kolikor je njemu znano, ni nobenih pritožb o slabem ravnanju s Slovenci na Koroškem. Ena roka umiva druga in obe obraz. To vemo tudi mi dobro in čudno je, brati in slišati, zakaj se še vlada vprašuje, zakaj da so njej nasproti danes Slovani v opoziciji. Kdor more to še vprašati, ta si dá sam najslabše spričevalo. Vladajte pravično, odpravite krivico, ki so je morali dosedaj Slovani, oziroma slovenske manjšine trpeti, potem bomo mogli tako govoriti, kakor je rekel neki drug govornik krščanske socialne stranke, potem bomo za vzprejemljiv mir. Danes je mir za nas nesprejemljiv, ker se nam ničesar ne nudi, in mi nismo osli, ki bodo povedali, kaj hočemo. S tem sklenem. (Priznanje in poloskanje — Govornika čestitajo.)

Nemški „Volksrat“ na delu.

Čudom se čudijo po drugih deželah temu, kar počenjajo v zadnjem času Nemci in janičarji na Koroškem. Za „Kulturvolk“ (?) taka dejanja res niso častna. Koroški Nemci so menda hodili v šolo k svojim bratcem v rajhu, da so se tam navzeli znane nemške afrikanske kulture. Saj Slovenec na Koroškem nima nikjer pravice: ne v šoli ne v uradu. Pred tremi leti se je izrazil neki nemški sodnijski uradnik proti slovenskemu rodoljubu, ki je zahteval slovensko legalizacijo: „Slovenski ne smemo čisto nič uradovati, imamo ukaz od zgoraj. Urad je sovražnik Slovencev.“ Te besede povedo vse. Iz tega pa tudi sledi, da morajo biti uradniki nemški nacionalci, da morajo iti s tistimi, ki delujejo za ponemčevanje, za protestantizem (saj si naročujejo tudi samo lutorske časopise), in tako pripravljajo pot protestantskemu vsenemštvu, ki hoče imeti od Severnega do Jadranskega morja samo eno nemško državo, v kateri naj Avstrija izgine. Saj to očitno zatirajo po shodih in časopisih, ne da bi nastopil državni pravdnik, ker „vrana vrani ne izkljuje oči.“ Zato pa gorje uradniku ali učitelju, ki ne trobi v vsenemški rog. Tak na Koroškem nima obstanka. Zgledov imamo dovolj. V zadnjem času so se vsenemci ali pangermani vrgli z vso silo na okrajno glavarstvo velikovsko, pri katerem so baje klerikalci, ki držijo s Slovenci. Vzeli so posebno na piko okrajnega tajnika Robarja, ki še nobenemu Nemcu ni storil nobene krivice. Vemo, zakaj tako delajo, in tudi vemo, da je veliki nemški gromovnik župan Pinteritsch član nemškega „Volksrata“ in že večleten zagrizen sovražnik g. Robarja. Sliši se, da hočejo g. tajnika še večkrat napasti. Mi nočemo zagovarjati nobenega uradnika, kajti če je uradnik pravičen, to ni njegova zasluga, ampak **dolžnost**. Toda eno rečemo, da z naprejem ne bomo potrpežljive ovčice, to smo pokazali ravno povodom zadnjih škandalov. Nemški in nemškutarski pašalik se mora spremeniti v avstrijsko provinco, kjer se bo delila pravica na vse strani. Vidimo, da s prošnjami, ponižnostjo in z mirnostjo ne dosežemo ničesar. Skušnja nas je izučila, da le tisti kaj doseže, ki rabi pest in kaže zobe ter zna ropotati. To sicer ni kulturno, toda naučili smo se

tega od nemških sodeželanov. Ne bomo poprej mirovali, dokler ne dosežemo v vsakem oziru istih pravic, kakor jih uživajo naši zatiralci. O krivicah, ki se gode koroškemu Slovincu, svet dosedaj ni prav nič vedel; zakaj koroški Nemci v javnosti lepo molčijo o svojem delovanju zoper Slovence. Uradniki pa namenoma nočejo vlade informirati o resničnem položaju v deželi. Če imenujejo nemški poslanci poslanca Grafenauerja, da je „Märchenerzähler“, imajo v enem oziru še prav, zakaj reči, ki jih uganjajo Nemci na Koroškem, spadajo zares še v čas bajk in basni. Nemški uradniki smejo vse počenjati, in so zato še odlikovani in zasedajo visoka mesta. Slovenski uradniki pa še Slovence pozdraviti ne sme, sicer je naenkrat panslavist. To kaže ravno impertinentni dopis „Freie Stimmen“ zoper g. Robarja. Informirali smo se o dotični zadevi in izvedeli, da je celo poročilo zlagano ali zavito, kar je sploh znak nemškutarske žurnalistike. Naj že bodo uradniki, kakoršni hočejo, to nam je vseeno; toda eno zahtevamo neizprosno in odločno, da morajo biti pravični tudi v narodnem oziru, da morajo v slovenskem delu Koroške biti zmožni slovenščine v jeziku in pisavi; kurzovce, ki ljudi „zunaj mečejo“, namesto da bi jih „ven vrgli“, energično odklanjamo! Visoko deželno vladno odločno vprašamo, ali je ona postavno poklicana, da drži vladno krmilo v rokah, ali nemški „Volksrat“? Ali plačujemo davke državi ali vsenemškemu „Volksratu“? Naše potrpežljivosti je konec! Rečemo pa, da se bomo tudi znali braniti!

Rož v nevarnosti.

Narodno delo v Rožu je zadnje leto čisto potihnilo. Ni več slišati o kakem zborovanju in če se tudi priredi, se v svoji brezbriznosti nihče ne briga ne za politične ne za podučne shode. Niti za igre nimajo v Rožu pravega zanimanja. S takim, človek bi rekel, lenim in brezbriznim ljudstvom se le težko kaj doseže. Ne pomagajo dopisi, ne oklici, z eno besedo nič, ker nimamo voljnih izobraženih mož, ki bi se potrudili med ljudstvo in ga mož za možem vzdignili na noge. Zastonj se oziraš po narodnih „delavcih“, in če so kje, ne pridejo na dan. Seveda, dokler ni voditelj med ljudstvom, dokler se inteligenca, bodisi posvetna ali duhovska, živo in brez strahu ne poprime narodnega dela, tako dolgo bomo brez vsakega odpora morali gledati, kako se šopiri okoli tujec v nekdanjem našem krasnem Rožu. Nemci so izdali parolo „Rož mora biti naš“, in po tem tudi delajo. V zvezi s socialnimi demokrati ustanovljajo najraznoličnejša nemška društva ter z njimi počasi sicer, a z neovrgljivo gotovostjo kopljejo na našem grobu.

Da nas pomire in ne vzbudijo suma, so razdeljeni po vsem Rožu. V Šmarjeti delata Plaznik in Gabron, v Kočuhu so ustanovili nemško požarno brambo (govoril Košič); da zabranijo otvoritev „Narodnega doma“ v Glinjah, so tik njega postavili požarno huto. Otvoriti jo mislijo isti dan kot Slovenci svoj Dom in narediti drugi Podlublju in Brnco. V Medborovnici imajo čisto novo, seveda nemško pevsko društvo. V Resnici ne da miru loncar Paukar. V Selah izliva srd vsako soboto v „Štajercu“ učitelj Otovic.

V Borovljah delajo sledeča društva: Stahlklag, Edelweiß, Alpenrose, Südmärka, Schulverein, Bibliothekverein, Turnverein (tudi šolarji so zraven), v novejšem času so tudi učencem ustanovili nemško „Lesehalle“. Otroški vrtec in „Volkschule“ pa tudi delata po svojem. Uradniki so vsi, prvi do zadnjega, zagrizeni Nemci ali pa nemškutarji. Delavce pa germanizuje njih nemški voditelj ali pa tovarne.

V Ljubelju je Voigtov nadlogar pregnal domače ljudstvo in poklical za drvarje Nemce. V Podlublju nastopijo slovenski socialdemokrati z nemško igro. V Kožentavri imajo že celo lutorskonemška zborovanja. V Svetnivasi je doma Košič, Goriče, Kožentavra Kaplja so na tleh. Št. Janž stoji! Podsinjaves je raztrgana. V Bistrici so ravno v nedeljo ustanovili „Südmärka“, Sveče in zlasti Podgorje spijo. In tako gre naprej od vasi do vasi po celem Rožu.

Vsa ta društva so v ozki zvezi in si, če je treba, dejansko pomagajo. Glavni kontingent rogoviležev „lifraro“ Borovlje. Prva sta povsod seveda Kusternik in Strein s tisto svojo Noetovo ladjo, ki jo vozita po svetu. (Oba sta učitelja.)

Vse nam kaže, da je položaj Slovencev resen in nevarnost za naš obstanek velika. Petindvajset let računijo, da bomo še na naši zemlji svoje hiše gospodarji, potem pa smo obsojeni, da damo ključce njim. Kdor še spi in sanja o lepih dnevih o bodočnosti, naj ga te vrstice vzdramijo iz narodnega spanja, in vstane naj vsak, mož ali žena, fant ali dekle, vsak na stražo za vero sveto in domovino drago!

Koroške novice.

Deželni predsednik baron Hein se je podal, kakor poroča celovčanka, za nekaj dni na Dunaj. Menda je šel poročat na Dunaj o škandalih na Brnci in na celovškem kolodvoru. Seveda bomo kmalu čutili, ali je govoril na Dunaju deželni predsednik ali pa nemški volksrat.

Miklavžev večer v Celovcu je bil kljub slabemu vremenu kar najbolje obiskan. Dvorana „Rokodelskega doma“ je bila tako natlačeno polna, da je moralo nekaj ljudi stati med vrati na hodniku. To poudarjamo, da se bodo „Freie Stimmen“ še malo bolj pojezile, ker so že pred našim „Miklavževim večerom“ hujskale, da bi nam „Katol. rokodelsko društvo“ odpovedalo prostore. Seveda katoliško društvo ne bo šlo vpraševati lutrovskega lista, komu da sme dati dvorano na razpolago. Tu se je zopet pokazalo, kako sovražijo nemški nacionalci Slovence! Še preproste zabave nam ne privoščijo, potem pa še hinavsko zavijajo oči, kako da so Slovencem naklonjeni. Lutrovski žolč bo štimcam gotovo prekipel, če jim naznanimo, da smo se na Miklavževem večeru izborna zabavali. Za smeh je v obilni meri skrbel gospod „Debeluhar“, ki je to pot rešil svojo ulogo prav častno. Gospod K. se je v ulogo Debeluharja dobro umislil, zlasti v zadnjem dejanju je bil imeniten. Tudi drugi igralci so bili na svojem mestu. Med presledki so zabavali občinstvo pevci in tamburaši. Miklavž nam je prinesel z nebes lepo voščilo, pa tudi darov, ki so jih bili veseli zlasti naši malčki. Pravili so potem, da se Miklavža in angeljčkov niso nič bali, pač pa grdega parteljna, ki bi naj šel raje strašit Metniza ali frajlce na celovškem kolodvoru. V Celovcu je vedno več Slovencev, vsaj pri naših prireditvah opazujemo to, Metnitz pa zatrjuje, da je Celovec čisto nemško mesto. Nak! nak! Ga bomo že morali drugi povabiti na naše veselice, da se bo na lastne oči prepričal. Morda postane potem še prav navdušen Slovenec in bo šel svojega tovariša gospoda Miklavža prositi odpuščanja.

Velikovec. (Shod.) Dne 15. grudna t. l. se je vršil shod „Katol.-polit. in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem“ ob lepi udeležbi. Ker je bil g. državnozborni poslanec Grafenauer odpoklican na Dunaj in g. dr. Brejc zadržan, poročal je msgr. Podgorc o sedanjem političnem položaju. Pred leti so bile stranke v državnem zboru ločene v liberalne in krščanske, danes si stoje nasproti Nemci in Slovani po krivdi krščansko-socialnih Nemcev, ki so stopili z narodovci v „Gemeinbürgschaft“. Slovenske stranke nasprotujejo Nemcem, ker jim ti nočejo pripoznati ravnopravnosti. Slovani ne morejo biti mirni, dokler se najpoštenjšega človeka zapira, ako na kolodvoru želi vozni listek v slovenskem jeziku. Ta narodni razpor ne delajo obrtniki, ne trgovci, ne delavci — marveč le vsenemški — uradniki, ki nam hočejo vsiliti nemštvo in luteranstvo! Politiki se ne smemo in ne moremo odtegniti, ker nas ona zasleduje v davkariji, v šoli, v cerkvi, v vsem življenju nas zasleduje in nas ne izpusti, ker politika dela postave in postave nas vse vežejo. Politika ima tudi največji gospodarski vpliv. Govornik preide na sedanjost draginjo in razlaga, zakaj se je vse podražilo: Denar je postal cenejši, ker se prideluje veliko zlata, delavne moči so se podražile, tuje države nimajo več toliko žita za izvoz kakor nekdanj. Pride čas, ko tuje dežele sploh ne bodo več dajale nam kruha in tedaj bo kmetijsko vprašanje postalo pereče, kako priskrbiti ljudem kruha, in kmečki stan bo prišel zopet do veljave. G. kanonik Dobrovc je kratko govoril o postopanju koroškega deželnega šolskega sveta, ki slovenskih učiteljev ne pusti na Slovensko. G. Ant. Gril prosi, da se sklene resolucija radi trasiranja železnice iz Labudske doline na Grebinj in Celovec. G. učitelj Pesek spregovoril je končno še o narodni šoli, ki mora otroke poučevati na podlagi materinega jezika, če naj bo pouk uspešen.

Grebinj. (Občinske volitve) v Grebinju, ki so se vršile dne 14. t. m., so izpadle v vseh treh razredih za Slovence neugodno. Ta izid se je lahko poprej videl, ker je katoliška stranka bila v ti občini — predobra z nasprotniki. Kdor ni z menoj — je zoper mene, velja tudi tukaj. S stranko, ki jo vodijo naši nemški uradniki itd., ne moremo skupno delati, ker ljudstvo misli, da smo tem ljudem prijatelji, in če mi hodimo z njimi, se ne smemo čuditi, da gredo tja tudi drugi ljudje. Ustanovitev „Narodnega doma“ bo tudi v Grebinju ljudstvo probudilo. Kmet ne obupa, če mu enkrat toča pobije, drugikrat zopet seje in zopet žanje, tako nimamo povoda, preveč tožiti, če vsenemška sila kje vdere kakor hudournik v naše polje. Zamašimo tok in škoda bo odpravljena.

Dobrlavas. († Tratnikov oče.) Neizprosna smrt nam je vzela enega najboljših naših

mož: Minoli teden smo z žalostjo pokopali Jurija Somraka, p. d. Tratnikovega očeta v Belovčah. Vrli mož zasluži, da se ga tudi „Mir“ spominja ob njegovi smrti; saj je bil njegov dolgoleten vesten naročnik in marljiv bravec. Tudi Družba sv. Mohorja izgublja s Tratnikovim očetom dolgoletnega rednega uda; rajni je namreč skrbno hranil vse družbine knjige in tako zapiše sedaj ob svoji smrti obsežno knjižnico, kar je gotovo nekaj posebnega in značilno za navadnega moža izmed preprostega ljudstva. Blagi rajnik je bil zvest pristaš in odločen, neustrašen zagovornik naše svete slovenske stvari; bil je veren kristjan, in ravno globoko versko prepričanje mu je dajalo ono moč in navdušenost, s katero je ljubil in branil svoj zatirani slovenski narod. Od njegovega groba smo se ločili z iskreno željo: Dal bi nam Bog več takih mož!

Dobrlavas. (Mesečno zborovanje „Izobraževalnega društva“ dne 8. t. m.) Zborovanje je počastil s svojim obiskom velečastiti gospod Ivan Dolinar, provizor v Šmarjeti pri Velikovcu. Čast mu, da se je blagovoljno odzval našemu vabilu in se ni ustrašil daljnega pota in slabega vremena. V obsežnem in zanimivem govoru nam je obrazložil lažnivost in hinavščino takozvanega liberalizma. Drugi govornik je navzoče pozivljaj, da naj se pridno udeležujejo mesečnih zborovanj, da naj pa tudi na zunan vedno in povsod kažejo, da so člani slovenskega, katoliškega društva. Vrli domači pevski zbor nam je zapel v zabavo par lepih slovenskih pesmi.

Vovbre. Na sv. Lucije dan je zborovalo pri Primožu naše izobraževalno društvo. „Mirov“ urednik je govoril na prav dobro obiskanem shodu o potrebi in načinu gospodarske organizacije slovenskih kmetov. Domači g. župnik Ebner je prav poljudno govoril o pravih dostojnega vedenja in nam predložil z magično svetilko lepe slike iz tujine in prizore iz vojsk.

Možica. Dne 8. t. m. je imelo naše izobraževalno društvo svoj letni občni zbor. Z zanimanjem so poslušali zborovalci izvajanja „Mirovega“ urednika o svetovnem položaju. Društvo je oživel. Prej je malodane že zaspalo; pristopilo je tudi krščansko-socialni zvezi v Celovcu.

Brdo ob Zili. (Zdrav kraj.) V tukajšnji fari, ki šteje približno tisoč duš, bilo je zadnjih osem let rojenih 250, umrlo jih je pa 137. Bilo je tedaj 113 več rojenih. Posebno se v tem oziru odlikujeta zadnji dve leti; kajti l. 1908. je bilo 22, letos pa že 20 otrok več rojenih, kakor jih je umrlo. Med umrlimi sta se dva pri delu v gori ponesrečila, eden je prezgodaj umrl vsled alkohola. Od 70—79 let starih je bilo 29, od 80—90 let pa 17; med temi zadnjimi sta bila dva 85, dva 87, dva 89 let stara, ena ženska pa je doživela 90 let. Katarina Flašberger, p. d. stara štucinja v Pazrijah, ki je umrla dne 18. januarja 1899, bila je 94 let stara, njen mož pa je malo pred njo umrl, 91 let star. Še višjo starost je dosegel neki Tomaž Temel, ki je umrl 18. septembra 1720 v starosti 106 let. V tukajšnji fari živita tudi dva brata, Valentin Wallner, p. d. stari Novák, in Mihael Wallner, p. d. stari Cušlak, ki sta bila dne 23. novembra 1857 tu na Brdu skupaj poročena. Lahko bi bila tedaj pred dvema letoma obhajala zlato poroko, pa pravita, da hočeta počakati na dijamantno.

Podkrnos. († Nadučitelj Mörtl.) Tukaj je 12. dec. zvečer umrl gospod Ludovik Mörtl, nadučitelj, organist in poveljnik selske požarne brambe. To se je tako nepričakovano zgodilo, da je vsak osupnil in da mnogi še verjeti niso hoteli, ko so to novice slišali. Rajni je bil pravi korenjak, velik, močan in zdrav, da je le malo takih mož. Pa 7. dec. se je čutil bolehnega; vendar je 8. dec. še orgljal pri božji službi in 9. dec. se je peljal v Celovec, da se je posvetoval z zdravnikom. Petek ni mogel več podučevati. Bolezen — vnetje trebušne mreže — je tako napredovala, da je v nedeljo zvečer izdihnil svojo blago dušo. Kako priljubljen je bil, nam priča splošna žalost in jok šolarjev. Naj v miru počiva!

Št. Lipš pri Dobrlivasi. Dne 5. t. m. je imelo naše izobraževalno društvo zborovanje in igro za podljubeljski „Delavski dom“. Govornik, č. g. Andrej Sadjak iz Celovca, je obravnaval socialne potrebe koroških Slovencev in zadnje dogodke v naši ožji domovini. Nato je sledila igra: „Repoštev, gorski duh“. Igralci so svoje vloge jako dobro rešili in povzročili mnogo zabave. Udeležba je bila vkljub jako slabemu vremenu jako dobra. Gostilniška zgornja soba pri „Haberju“ je bila čisto polna.

Žvabek. (Smrtna kosa.) Jakoba Miheva ni več — pobrala nam je smrt moža, da mu ne najdemo lahko enakega. V 60. letu svoje starosti moral je zapustiti solzno dolino. Na kratko je označen rajni, ako povem, da je bil 23 let cerkveni ključar, 17 let načelnik posojilnice na Suhi,

in 17 let župan naše občine, ki bi si bil pač zaslužil zlati zaslužni križec, a bil je zato preskromen. Dobro delati, a svojih del ne na veliki zvon obešati, to je bila deviza dragega rajnega. Splošna žalost in velikanska udeležba — vkljub slabemu vremenu — pri njegovem pogrebu naj bode blagi zapuščen vдови in šestem nedoraslim otrokom ob prebriski izgubi vsaj nekoliko tolažba. Vse pa povem, če rečem, da nam je dragi rajni nadomestljiv.

Grabštanj. (Kaj je novega?) Dne 5. t. m. je imel „Bauernverein“ svoje zborovanje v Št. Petru. Udeleženci so bili z nemškimi govori prav malo zadovoljni, in nekateri so menda celo odšli. Predlog, da bi se napravil volilni shod, se je odklonil, pač pa so nekateri na skrivnem povabili za soboto zvečer na restavracijo kakih 20 mož, ki pa zavoljo slabega vremena niso prišli. Izmed teh bode torej izvoljenih 18 odbornikov, 19. pa g. pl. Gutmannstahl, ki je letos dobil virilni glas.

Grabštanj. (Schumi na krivih potih.) Dne 8. t. m. je napravil tukajšnji šulferajn svoje zborovanje, na katerem je govoril potovalni učitelj Schumi. G. Schumi, ali ste za to plačani?

Hodiše. (Lučovnik in Linhart na potovanju.) Gospod urednik, nekaj posebnega Vam imam povedati. Ne ustrašite se, ni tako hudo, kakor morebiti mislite. Na Marijin praznik sta prilomastila v našo vas urednik „ptujske krote“, Linhart, in znani žihpoljski župan Lučovnik. Lepa družba, kaj ne? Kdo ju je povabil, ne vem, morebiti obupajoči strah naših nemčurjev pred občinskimi volitvami, ki so že pred durmi. Vstopila sta v liberalno gostilno pri Reaučniku. Prvi je nastopil Linhart in klobasaril, kakor zna le človek, ki je igral slovenskega narodnjaka, potem socialnega demokrata, in ko so mu postala pri socialnih demokratih tla prevročja, je šel po kruh k Nemcem in nemškutarjem; za njim je prodajal Lučovnik svojo modrost. Ta pa je taka, da smo se čudili, da se nemškonacionalna stranka ne sramuje, takega modrijana postaviti kot govornika pred ljudi. Kaj vse sta prežvekovala, ni vredno, da se omeni. Bile so le stare čenče, s katerimi se meče nevednim pesek v oči. Večji del poslušalcev so bili naši možje, ki so prišli malo prej od božje službe. Pa redka popotnika skoz Hodiše sta bila našim le v kratek čas, nemčurjskim pevcarjem pa sta postavila nove kole, da ne popadajo. To je vse, kar smo doživeli ta dan v Hodišah. *Eden, ki se je tudi moral smejeti.*

Brnca. (Odgovor Dobernigu.) Čudno smo se čudili, ko smo čitali v „Miru“ poročilo o govoru nemškonacionalnega državnega poslanca Doberniga o nemških demonstracijah na Brnci. Preklicano slabo mora stati nemškonacionalna stvar na Koroškem, da si že ne vedo več drugače pomagati kot z lažmi. Slavnost našega tamburaškega društva je bila namenjena izključno za domačine. Kranjskih Slovencev nihče ni povabil niti ni bilo nikakega tu na Brnci, čeravno imajo najmanj isto pravico prihajati kot beljaški in celovski kričači. In vendar se poslanec Dobernig ni sramoval trditi nasprotno, seveda po zgledu lažnivih „Freie Stimmen“. Tako govorjenje je po naši priprosti kmetijski pameti pač nevredno državnega poslanca. Ali g. Dobernig o teh nemških komedijah v resnici prav nič poučen ni, ali pa je namenoma lagal in obrekoval. Sicer pa smo Nemcem za tako početje le hvaležni, saj s tem našim ljudem le oči odpirajo.

Tamburaško društvo „Dobrač“.

Grebinj. (Prav po farizejsko.) Mislili smo biti tiho, toda ker nasprotniki izzivajo, pa odgovarjamo. Z lažmi si ne morejo več pomagati, so pa začeli z zavijanjem in hinavščino. Toda tudi to jim ne bo pomagalo. V lutrovski „Bauernzeitung“ z dne 10. in v ptujski „giftni kroti“ z dne 12. t. m. pišejo, da se Slovenci nočemo ukloniti postavi. Oj to farizejstvo! „Mir“ je poudarjal, da je oblast zaprla gostilno zoper vsako dosedanje prakso. Tudi mi smo vedeli, da se nepostavno ne sme izvrševati gostilniška koncesija. Da se tozadevna prošnja tako dolgo ni rešila, nismo krivi mi, pač pa ravno naši nasprotniki, ker so namenoma delali tozadevni oblasti zapreke in sitnosti. Pribijemo, da se je „Narodni dom“ zaprl zoper vso dosedanje prakso! Sklicujete se na postavo, na § 18 obrtnega reda, na podlagi katerega je „večina občinskega odbora“ zahtevala zatvoritev slovenske gostilne. Hinavci, zakaj pa večina „občinskega odbora“ ni zahtevala, da se zapre tudi gostilna v Grebinskem Kloštru, ki je last barona Helldorfa, kojega oskrbnik je g. A. Manner, na kateri gostilni ni potrjen najemnik že več let, torej isti slučaj, kakor v „Narodnem domu“ v Grebinju, samo da se je tu šlo le za nekatere tedne; zakaj ni zahtevala „večina občinskega odbora“, da se zapre gostilna „pri Jureju“ v Grebinju, kjer tudi še ni potrjen najem-

Vaše zdravje

si ohranite! Oslablost in bolečine izginejo, Vaše oči, živci, mišice, kite se okrepijo, spanec ozdravi, Vaše splošno zdravje se zopet utrdi, ako rabite Fellerjev fluid z znamko „Elza-fluid“. DvanajstERICA za poskušnjo 5 kron franko. Izdelovatelj samo lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elza-trg št. 67 (Hrvatsko).

nik? Saj je g. A. Blassnig sam rekel Hofmeisteru, najemniku „Narodnega doma“: „Če bi bil ti ali kdorkoli drugi kupil gostilno, bi ničesar ne imeli zoper njo; ker jo je pa kupila velikovška „Hranilnica in posojilnica“, zato se tako zoperstavljamo.“ S temi besedami je obsojena vsa gonja grebinjskih nemškutarjev zoper slovensko gostilno. Nemške nacionalce vprašamo: Kaj bi se zgodilo, če bi se ta slučaj, kakor v grebinjskem „Narodnem domu“, praktical po vsej Koroški? Vsak trenotek bi morali zapreti kako gostilno. In — kdo bi trpel več, — nemškutarji ali Slovenci? Gotovo le nemškutarji, ker 90 odstotkov gostilničarjev je gotovo nemškutarjev. To bi se zgodilo, če bi se povsod ravnali strogo po postavi, kar se tiče raznih koncesij. Nemškutarji, vi se sklicujete na postavu, ki se v danih razmerah ne more tako strogo izvajati, mi pa se sklicujemo na drugo veliko važnejšo postavu, ki pa se more natančno in strogo izvesti in po kateri postavi bi izginilo vse nemškutarstvo, in ta je člen 19. državnih temeljnih zakonov. Ali poznate, gospodje nemškutarji ta člen? Gorje vam, ako se enkrat začne vladati strogo po tej postavi, in te se bomo oklenili mi.

Sele. (Lov na otroke.) Prav „amerikansko“ zanimivo novico prinesel je „Štajerc“ v svoji 49. številki. Ne ve se pravzaprav, ali je to „Štajerčev“ čenčanje ameriške reklama za novo babico, ali pa je le ubožno spričevalo za „na pol“ podpisanega „revčka Andrejčka“? Naj si bo eno ali drugo, jasno je vendar, da naše nemčurje napredek našega slovenskega naroda silno boli. Omenja, da so trije otroci prestopili iz nemškega v slovenski razred; ne pove pa, kako so nemčurški „priganjači“ lovili otroke našega slovenskega razreda in da so jih vkljub vsemu trudu dobili le sedem za svoj nemški razred. Poskušali so pri šolskem popisovanju dobiti tudi še tri otroke neke bolj revne kočarice. Obljubili so ji med drugim tudi nove obleke za otroke, če jih da v nemški razred. Pa čudno so tokrat pogoreli, ko jim je žena zabrusila: „Sirota sem in otroke zelo težko oblačim, toda za obleke del svojih otrok vendar ne dam v nemško šolo.“ Za to smolo seveda „Štajerc“ še ne ve — toda vemo mi. Zdaj pa pride najbolj „fletna“ in vesela novica o „treh babicah“ v Selah. „To je pa vendar preveč“, si bode kdo mislil. „Taka mala občina, pa toliko babic!“ Ker je v resnici občina jako mala, šteje namreč le nekaj čez tisoč občanov in je v enem letu največ do 40 porodov, sta dve „babici“ preveč za Sele. Zato smo namenjeni eno babico v Ameriko poslati, ker jih tam menda primanjkuje. Vožnja po morju pa jako veliko stane — zato bi bilo jako dobro, ko bi nam „Štajerčev“ dopisnik — kateremu so menda te potovalne razmere dobro znane — naznanil, kako jo more človek najceneje v Ameriko popihati!

Kdo pači imena? Povemo samo eden zgled iz Grabštanja. Otrok, ki je bil v krstno knjigo vpisan kot „Kordeš (Kordesche)“ je bil izkazan sodniji. Sodnija je dala izkaz na deželno vladu, češ, naj ona iztakne pravo ime, ker mati se piše „Kordasch“ (kakor se je pač v šoli navadila). Moralo je biti seveda cela vrsta exoffo-krstnih listov in pisalo se je čez pol leta semintja. In kaj se je dognalo? Mati je vpisana kot Kordesche, njen oče pa se piše Kordeš. Kdo je torej kriv pisarij ali „deš“ ali „dasch“? Da je š = sch, to ve vsak, e = a to pa ne gre. G. Benda, kaj bi bilo, če bi vi pogledali malo v šolske kataloge ter jih primerjali z župnijskimi izkazi? Poskusite, in potem prosite g. poslanca Wieser-ja, da napravi zopet kako interpelacijo. Sicer tako vedno molči.

Interpelacija posl. Grafenauerja. Posl. Grafenauer in tovariši so vložili na železniškega ministra interpelacijo zaradi jezikovnih škandalov in izzivajočega postopanja uradnih oseb na glavnem kolodvoru v Celovcu nasproti gospodom Juriju Gregoriču, Ferdinandu Krajerju, J. Pšeničniku, Janezu Jeklu in Jan. Cirgoju iz Globasnice.

Čudna odredba vojaške oblasti. C. in kr. kasarsko poveljništvo takoiimenovane „Waisenhauskaserne“ je nabilo na vratih vojašnice sledeč odlok: Vstop v vojašnico je civilnim osebam brez prehodnega lista prepovedan. — Morda ima ta odredba nekaj dobrega zase, toda tako nasplošno zasluži najostrejšo kritiko. Ali naši ljudje res ne bodo več smeli k svojim domačim v vojašnici? Kako pa si bo znal preskrbeti navaden človek prehodni list? Pričakujemo izpremembe!

Pravila „Slovenske županske zveze na Koroškem“ so od deželne vlade potrjena in se bo ustanovni občni zbor vršil tekom meseca prosinca 1910.

Rojaki, spominjajte se podljubeljskega „Delavskega doma“.

Politične vesti.

Obstrukcija se nadaljuje.

„Slovanska Jednota“ zahteva od vlade, da se mora sedanji kabinet tako predrugačiti, da bo izvzemši ministrskega predsednika, ki mora biti nad strankami, proti šest nemškim ministrom šest slovanskih, seveda med njimi tudi en jugoslovanski minister. Bienenrth hoče priznati le razmerje pet proti petim. „Slovanska Jednota“ stoji neomahljivo in je vsled tega odklonila vladno predlogo. Posledica tega je bila, da so takoj nato, v sredo, vložili češki agrarci 37 nujnih predlogov. Prvega je utemeljeval posl. Kotlař. Slovanske stranke imajo pripravljenih že 50 nadaljnjih nujnih predlogov.

Darovi.

Za podljubeljski „Delavski dom“:

207—210. Č. g. Boštjančič J., župnik v Kamenu v Podjuni. K 20—
211—213. Iz nabiralnikov delavskega društva v Celovcu. „ 15—

Društveno gibanje.

Globasnica. Kat.-slov. izobraževalno društvo priredi na praznik sv. Štefana zborovanje v prostorih Šoštarjeve gostilne ob 3. uri popoldne. Na sporedu je govor, govornik iz Prevalj, petje in prelepa igra: „Na betlehemskih poljanah“. Igra je krasne vsebine, ker predstavlja rojstvo Zveličarjevo, zato vabimo tem potom vsa sosedna narodna društva, in sploh vse prijatelje našega društva, da se udeležijo polnoštevilo naše božičnice. Ker so s prireditvijo igre združeni precejšnji stroški, se bo pobirala vstopnina, za neude 40, oziroma 20 vinarjev za osebo. Člani so vstopnine prosti.

Šmihel pri Pliberku. Naše slov. katoliško izobraževalno društvo priredi na praznik sv. Štefana, to je dne 26. grudnia t. l., svoj tretji letni občni zbor z veselico pri „Šercarju“ v Šmihelu, ob 3. uri popoldne. Na sporedu je govor, poročila odbornikov, volitev odbora, slučajnosti in potem dve igri: „Na betlehemskih poljanah“ in „Mlinar in njegova hči“, za tem prosta zabava s petjem in tamburanjem. Vstopnina: I. sedeži 50 vin., II. sedeži 40 vin., stojišča 20 vin., udje plačajo polovico. K prav obilni udeležbi vljudno vabi odbor.

Podljubelj. (Tombola.) Na dan sv. Štefana bomo imeli v „Delavskem domu“ tombolo. Prijatelje, ki so nam še vsako leto k večjemu uspehu pripomogli z lepimi dobroti, prosimo tudi letos, da odprejo svojo roko. Vsak dar se hvaležno sprejme. Po tomboli bo igra. Mize ostanejo med igro v dvorani. Vstopnina za krasno igro za vsako osebo 50 vin. Torej le pridite; da vam ne bo žal, skrbel bo odbor.

Želinje pri Velikovem. Na sv. Štefana popoldne priredi izobraževalno društvo mesečno zborovanje pri p. d. Kramarju na Želinjah. Na sporedu je poučni govor, dve igri, tamburanje in petje. K najobilnejši udeležbi vabi vse rojake in rojakinje odbor.

Brnca. Slovensko tamburaško in pevsko društvo „Dobrač“ na Brnci priredi dne 26. grudnia, ob 5. uri popoldan, občni zbor v „Tamburaškem domu“ po sledečem sporedu: 1. Poročilo tajnika, 2. poročilo blagajnika, 3. volitev odbora, 4. slučajnosti, 5. vpisovanje udov in pobiranje udnine in 6. igra: „Cigani“. Vstop k igri: Sedeži 50 vin., stojišča 30 vin. K obilni udeležbi vabi odbor.

Škocijansko bralno društvo priredi na Štefanovo po blagoslovu pri Majarju shod in veselico, pri kateri bodo v dveh igrah nastopili fantje in dekleta. Na svidenje!

Slovensko delavsko društvo v Celovcu prijazno vabi vse naše somišljenike in prijatelje na socialni kurz, ki se vrši redno vsako sredo zvečer od 7. ure naprej. Predava č. gospod dr. Ehrlich.

Književnost in umetnost.

Venček triglasnih pesmi za šolo in dom. II. zvezek. Sestavil Anton Kosi v Središču. Založil skladatelj. Cena 50 vin., pri večjem naročilu znaten popust. Ta zbirka naj bi ne manjkala na nobeni slovenski šoli. Skladatelj je zbral same prijetne, zares narodne melodije, kakor jih prepeva veselo spodnještajersko ljudstvo. Melodija 3. številke, „Mrzli veter“, je skoro gotovo koroškega izvora. Venček ne bo delal pevcem nobenih težkoč. Vesele ga bodo predvsem naša dekleta, ker je prirejen za tri glasove.

Za Božič in Novo leto se kupi navadno največ vsakovrstnih koledarjev. Skoro vsak stan

ima dandanes že svoj koledar, ki ga pa ne dobiš lahko za par vinarjev, ker založnik zbog malega natisa s tako nizko ceno ne more pokriti nabavnih stroškov. Edino pri takoiimenovanem ljudskem koledarju, pri naši „Družinski Pratiiki“, ki jo dobi vsak, dokler je še kaj zaloge, za borih 24 vin., je to mogoče, ker se tiska v mnogo tisoč izvodih. Dobite jo pri vsakem trgovcu v mestu in na deželi, kjer pa je ni, naj se naroči naravnost pri založništvu „Družinske Pratiike“ v Ljubljani. Za tako mal denar ne dobite nikjer tako vsestransko ustrežajočega koledarja.

Kaj je novega po svetu.

Umrl je g. Iv. Teršelič, vpok. učitelj v Čatežu na Dolenjskem, v 90. letu, oče gosp. Ivana Teršeliča, dolgoletnega „Mirovega“ stavca. Naše sožalje!

Peter Rosegger piše: „Ali naj mar narodni boj vedno traja? Kajti razmejiti ne moremo danes narodov več tako, da bi napravili mir. Ali mora biti zato večni boj? Ali ni to nespametno? Toda so ljudje, ki hočejo le boj in naj velja kar hoče, češ, da boj krepča človeka in ga dela plemenitega. Dobro; potem seveda morajo biti veseli, da se dvigajo zoper nje vedno hudi sovražniki, in naj se živo borijo z njimi, toda brez sovraštva, brez osvetoželja, marveč s spoštovanjem, da, celo z ljubeznijo napram nasprotniku, saj je ta tudi samo tak in dela samo to, po čemur oni sami hrepene in brez česar sami ne morejo biti. Toda ne, v resnici moram reči: zvestoba za lastni narod ne sme biti taka. Kakšen nacionalizem je tisti, ki lastnemu narodu vedno budi sovražnike med drugimi narodi? In ta mož, ki tako obsoja ostudno ošabnost in surovost svojih rojakov, ta nabira zdaj dva milijona kron, da se ustanove nove nemške šole po Slovenskem, v njih namestijo zagrizeni nemški učitelji, ki naj lovijo slovensko deco z grda in z novci in jo kradejo slovenskemu narodu ter sejejo sovraštvo zoper Slovence! In tega Roseggerja list „Heimgarten“ čita še toliko slovenskih družin! Ali ne vidite, kaj čuti Rosegger v sreči in kaj učijo njegova usta?

Naša narodna obramba. Ožji odbor, ki je bil izbran na narodno-obrambni enketi, da izdela pravila, je to svoje delo dovršil. Treba je še nekaj predpriprav za uspešno delovanje. Ustanovni občni zbor našega narodno-obrambnega društva naj bi bil v torek 14. decembra t. l. v Ljubljani.

Obračun o poslanem in nabranem denarju za obmejne Slovence.

Dohodki: Prebitek K 166*26
Gotovine nabrali „ 9899*20
Obresti od naloženega denarja „ 35*74

Skupaj K 10.101*20

Stroški: Poštne položnice K 200*—

Glasom odsekovega sklepa z dne 10. sept. t. l. poslali v št. Iij za novi „Dom“ „ 4000*—

Glasom sklepa narodno-obrambne enquete z dne 16. okt. poslali v št. Jakob v Rožu za tamošnjo šolo „ 3000*—

Glasom sklepa narodno-obrambne enquete z dne 16. okt. t. l. poslali društvu „Kres“ v Gradcu „ 500*—

Znamke, poštne, pisarniške potreščine in dr. „ 54*66
Pomožnemu uradniku „ 60*—

Skupaj K 7814*66

V gotovini ostane torej še K 2286*54.

Od vžigalic za obmejne Slovence je bil podan zadnji račun na zadnjem občnem zboru S. K. S. Z. v št. Jakobu v Rožu. K temu dostavljam račun, sklenjen 11. novembra t. l., o čistem ostanku prodaje vžigalic:

Gotovine, naložene v „Ljudski posojilnici“ K 570*—
Terjatve „ 451*27

Skupaj K 1021*27

Od te svote je bilo poslanih na Štajersko glasom sejnega sklepa dne 10. novembra t. l. K 500*—

Ostane prebitek K 521*—

Prodaja je urejena na sigurni podlagi, ker da od vsakega vagona „Gospodarska zveza“ že vnaprej določeno svoto. Če se vse naše somišljenice in vsi naši somišljeniki zavzamejo za prodajo vžigalic „V korist obmejnim Slovincem“, se bo nabrala vsako leto za trpeče brate ob meji znatna svota. Vsa naročila na vžigalice sprejema „Gospodarska zveza“ v Ljubljani. Obmejni Slovenci, kupujmo jih, v našo korist so!

Planinski ples. (Slovensko planinsko društvo), ki je prišlo vsled porušenja starega

Aljažvega doma in vsled nujnih novih stavb, ki jih mora izvršiti (na pr. novo koč na vrhu Črne Prsti), v težak gmoten položaj, je vsled tega sklenilo, v korist svojih planinskih naprav prirediti v bodočem predpustu svoj 5. planinski ples. Ta predpustna veselica se bo vršila dne 1. februarja 1910, to je na večer pred Svečnico; slavna društva naj se blagovolijo ob svojih prireditvah na to ozirati. Ples bode združen, kakor doslej, s pravo neprisljano planinsko veselico, ki naj tudi to pot postane zbirališče vseh prijateljev slovenskega planinstva.

Priporočujemo našim družinam
Kolinsko cikorijo.

Pruska kultura. Magistrat nekega mesta je dal popraviti cesto; delavci so pri tem delu pokončali nekemu posestniku plot, in magistrat mu je povrnil škodo. Posestnik je napravil nov plot — čez nekaj dni pa dobi ukaz: Ker je brez dovoljenja mestne gosposke napravil nov plot, ga mora takoj zopet podreti, če ne, ga pa podere mestna gosposka. — Drug posestnik je imel dolgo hišo. Magistrat mu ukaže, da napravi zid zoper ogenj. Posestnik je ubogal ter nekaj tisočakov potratil za ta zid. Isti stavbeni svetnik, ki je povzročil ta ukaz, pride čez nekaj časa o neki priliki v to hišo, vidi tisti novi zid zoper ogenj, se začudi in vpraša lastnika: „Čemu vam je vendar ta zid, ki je čisto odveč?“ — Neki nemški list piše: „Čednost (uravnost) med Nemci strašno hitro gine. Ljudje, ki to dobro vedo, pravijo, da ni v sedanjem Berlinu nič boljše kakor v Babilonu ob Seini, v Parizu, in še precej slabše nego v starem Babilonu. Bolnišnice pripovedujejo vsako leto, koliko imajo bolnikov s to ali ono boleznijo; grozno veliko je tam notri mladine, posebno študentov, ki imajo francosko bolezen. In vojaški zdravniki se boje, da bo nemška vojska v slučaju mobilizacije zaradi tega precej mršava; posebno med mornarji je toliko bolnikov, da je groza. To gnolobo so že davno zapazili in nasvetoval je zdaj nekdo to, zdaj drugi kaj drugega — toda doslej ni še vse nič izdalo. Ta grdobija razjeda nemški narod čimdalje huje.“ O blažena nemška kultura!

Izdaja novih kolkov. Od 1. prosinca 1910 naprej bodo izdani novi kolki z letnico 1910 v dosedanjih vrednostnih vrstah. **Sedanji kolki izdaja 1898 so od 1. aprila 1910 naprej popolnoma neveljavni;** njihova raba pomeni ravno toliko, kakor bi se sploh ne kolekovalo dotične stvari ter ima za posledice v pristojbinskem zakonu navedene kazni. Neveljavne, sicer pa nerabljenke kolke je od 1. marca do 31. maja 1910 mogoče zamenjati povsod, kjer prodajajo kolke. Dotične vloge strank so kolekovine proste. Prodajalci kolkov morajo izmenjati svojo zalogo starih, v bodoče neveljavnih kolkov v mesecih prosinca, svečan in sušec 1910 proti novim kolkom. Obrtne in trgovske knjige, nadalje blankete menic, računi itd. ki so uradno prekolokovani s kolki prejšnjih izdaj, se morejo rabiti tudi v naprej.

Zveza z Nemci. Zveza kranjskih liberalcev z Nemci je znana zadeva, ki se je liberalci sami ne upajo več tajiti. Prišli so ti „narodni Slovenci“ že tako daleč s svojo „narodno politiko“, da spravljajo „Mir“ pred nemškonalne porotnike, ker se od njih ni dal psovati in da se zatekajo že h — „Korošču“. „Korošec“ taji zvezo liberalcev z Nemci in ne more prehvaliti župana Hribarja, kojega ime se še dandanes blišči v pogodbi liberalcev z Nemci proti krščanskimislčim Slovincem.

Imate bolečine? Revmatične, protinske, v zobeh, glavobol? Ali ste se po prepihu ali drugače prehladili? Poskusite vendar bolečine utehajoči, lekajoči in krepijoči Fellerjev fluid z znamko „Elza-fluid“. Ta je v resnici dober! To ni samo reklama! Dvanajstletna za poskušnjo 5 kron franko. Izdelovalci samo lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elza-trg št. 67 (Hrvatsko).

Tržaški Slovenci so imeli minolo nedeljo sijajen shod, na katerem so manifestirali za slovenske šole v Trstu. Govorili so dr. Novak, dr. posl. dr. Rybář, nadučitelj Ferluga, dr. Mandić in dr. Slavik. Na shod je došlo okoli 120 pozdravnih brzojav od vseh strani slovenske, hrvatske in češke domovine.

Ciankali za častnike. Nadporočnik Adolf Hofrichter v Lincu, ki je na sumu, da je odposilatelj znanih oblatov s ciankalijem in na katerega kažejo mnoge okolnosti, trdovratno taji, da bi bil on odposilatelj oblatov, čeravno so našli v njegovem stanovanju enake škatljice, v kakršnih je bil poslan po pošti ciankali. V zaporu je zelo shujšal.

Štjerska „S. K. S. Z.“ priredi svoj letošnji občni zbor v nedeljo, 19. t. m., v Šmarju pri Jelšah.

Tožba poslanca Supila proti dr. Friedjungu in „Reichsposti“. Profesor dr. Friedjung in „Reichspost“ so dolžili nekatere poslance hrvatske koalicije veleizdajstva. Člani hrvatske koalicije so tožili dr. Friedjunga in „Reichspost“. Obravnava se vrši na Dunaju. Baron Chlumetzky je pričal, da je Supilo podkupljiv. Supilo se očita, da je prejemal od srbske vlade denar. Supilo in njegove priče to odločno taje. Za Supila je prišel na Dunaj pričevati belgrajski vseučiliški profesor dr. Marković. Ko sta predložila dr. Friedjung in urednik „Reichsposte“ prepise za Supila zelo obtežljivih listin, je Supilov zagovornik dr. Harpner Supilo odtegnil zagovornišvo. Zanimanje za to razpravo je velikansko.

Kupujte vžigalice v korist obmejnih Slovencev!

Naslov: „Gospodarska zveza“ v Ljubljani.

Tržne cene v Celovcu

9. grudnia 1909 po uradnem razglasu:

B l a g o	100 kg		80 litrov (biren)	
	od do		K v	
	K	v	K	v
Pšenica	—	—	26	66
Rž	20	—	20	66
Ječmen	—	—	—	—
Ajda	16	—	16	94
Oves	16	60	17	50
Proso	—	—	—	—
Pšeno	—	—	30	47
Turščica	—	—	—	19
Leča	—	—	—	20
Fizola rdeča	—	—	—	—
Repica (krompir)	—	—	5	88
Deteljno seme	—	—	—	2
Seno, sladko	10	—	12	—
„ kisló	6	—	9	50
Slama	6	—	8	—
Zelnate glave po 100 kosov	—	—	—	—
Repa, ena vreča	—	—	—	—
Mleko, 1 liter	—	24	—	28
Smetana, 1 „	—	60	1	20
Maslo (goveje)	2	80	3	—
Surovo maslo (putar), 1 „	2	80	3	20
Slanina (špeh), povelj., 1 „	2	20	2	40
„ surova, 1 „	1	70	1	80
Svinjska mast	1	90	2	10
Jajca, 1 par	—	20	—	24
Piščeta, 1 „	2	—	2	40
Race	3	—	4	—
Kopuni, 1 „	7	—	10	—
30 cm drva, trda, 1 m ²	3	20	70	70
30 „ „ mehka, 1 „	3	—	3	80

Živina	Počrez		100 kilogramov				Prignalo	Prodalo
			žive vage		zaklana			
	od	do	od	do	od	do		
	v k r o n a h							
Konji	—	—	—	—	—	—	—	—
Biki	—	—	—	—	—	—	—	—
Voli, pitani	—	—	66	—	—	—	1	1
„ za vožnjo	280	410	—	—	—	—	26	14
Junci	232	360	—	—	—	—	7	8
Krave	140	380	—	—	—	—	78	25
Telice	200	—	—	—	—	—	2	1
Svinje, pitane	—	—	—	—	142	150	73	73
Praseta, plemena	16	44	—	—	—	—	148	110
Ovce	—	—	—	—	—	—	—	—

Listnica uredništva.

Dopisnikom v Dobrlivasi: Obe poročili smo že prej prejeli od druge strani. Na zdar! — G. K. v K.: Vaša dopisa kažeta Vašo pošteno dušo, pa za časnik ni taka reč. — M. v H.: Lep dopis; žal, zastarel. Prosimo drugič hitrega poročila. Zdravili!

Loterijske številke 11. grudnia 1909:

Gradec	30	66	24	70	17
Dunaj	34	87	43	15	3

Bovčana imenujemo na Koroškem človeka, ki je doma v Bovcu. Mlada grajščakinja je že večkrat slišala govoriti o Bovcanih, toda nikoli ni imela sreče, da bi enega videla. Naročila je večjemu hlapcu, da ji takoj pove, kadar pride k hiši kakšni Bovčan. Nekoliko dni pozneje res pride eden ter prosi za delo. Hlapec gospej takoj sporoči, kdo da je prišel. Ker pa je gospa ravno imela obisk, rekla je hlapcu: „Veš, Tine, takoj pridem pogledat. Ta čas ga pa deni v hlev in daj mu sena, kolikor ga poje.“

Darovi. Za obmejne Slovence so darovali Mohorjani na Jezerskem 5 K.

Za „Tamburaški dom“ na Brnci so darovali: Andrej Mrak K 0'30; Josip Zupan, lesotrzec na Dovjem 5'—; Kobov na Vratih ob pogrebu matere 10'—; Matevž Koman 10'—; Alojzij Koman 10'—; Društvo „Drava“ v Beljaku (II. dar) 120'—; Alojzij Schrey iz Jesenic 10'—; Neimenovan iz Brnce 2'—; Alojzij de Reggi (V. dar) 10'—; „Naša Straža“ po g. dr. Brejcu 100'—; g. dr. J. Brejc 20'—; Ana Knez iz Brnce 5'—; Pavel Miklavč iz Vogrč 3'—; Vincenc Simčič v Ločah 5'—; dr. N. Tičar v Kranjski gori 8'—.

Razpisana je

služba cerkovnika in organista

v Pliberku na Koroškem. Prednost imajo samci lepega vedenja, ki so v cerkveni glasbi izurjeni in tudi dobri pevci. Prosilci se imajo osebno predstaviti. Dosedanja plača se zviša.

Mestni župni urad Pliberk (Bleiburg).

Išče se

najemnik

za „Narodni dom“ v Velikovcu.

Najemnik mora biti zmožen slovenščine in nemščine in mora biti na vsak način tudi **mesar**. Gostilna in mesarija je najboljša v celem mestu. Zglasiti se je treba kakor hitro le mogoče. Več pove „Hranilnica in posojilnica“ v Velikovcu.

Založništvo Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani.

Pravkar je izšlo v najinem založništvu:

Kapitan Marryat: Morski razbojnik

Iz angleščine prevel J. M.

Marryat je najznamenitejši angleški opisovatelj mornarskega življenja in to prevod najboljšega Marryatovega romana.

8°, 244 strani. Broširan K 2'50, vezan K 3'70

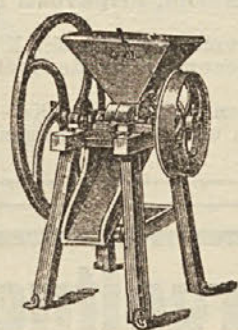
Dobiva se v vseh boljših knjigarnah.

Vinarska in gospodarska zadruga v Dornbergu na Goriškem

ima na prodaj mnogo tisoč hektolitrov

== najizbornejšega vina ==

Na zahtevo se služi z vzorci.

Stroje za pripravljane krme,

slamoreznice, reporeznice, mline za debelo moko (otrobe), priprave za parenje krme, štedilna kotljišča, sesalke za gnojnico

izdeluje in razpošilja po najnovejšem in priznanem načinu tvrdka

Ph. Mayfarth & Co

tovarne za gospodarske stroje, železolivarne in fužine na paro,

Dunaj, II., Taborstraße 71.

Geniki zastonj in poštnine prosto.

Sprejemajo se zastopniki in razprodajalci.

Pozor! Slovensko podjetje! Pozor!

Slavnemu občinstvu se
priporoča dne 11. febr.
1909 na novo otvorenja
velika manufakturna
trgovina

Franc Souvan sin

v stari Souvanovi hiši
na Mestnem trgu št. 22
v Ljubljani

Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu

ima sledeče tiskovine na prodaj:

Za občinske urade:

Poselske knjižice vsled poselskega reda za vojvodino Koroško z dne 19. sušca 1874, slovensko-nemške, 8°, 64 strani, vezan iztis po	K — 24
Red za točenje (Schankordnung), Slovensko-nemški, v velikosti 62 x 48 cm, iztis po	— 20
Dovoljenje za godbo, slovensko-nemški, folio, 100 iztisov	1-60
Domovinski list, slovensko-nemški, folio, 100 iztisov	2-40
Sprichevalo ubožstva, slovensko-nemški, folio, 100 iztisov	2-—
Živinoogledni zapisnik, slovensko-nemški, fol. (4 strani), 100 iztisov	4-—
Živinoogledni list, slovensko-nemški, 4°, 100 iztisov	1-20
Prejemni list, slovensko-nemški, 4°, 100 iztisov	1-60
Poziv glede tožb, slovensko-nemški, 4°, 100 iztisov	1-20
Poziv glede opravičevanj, slovensko-nemški, 4°, 100 iztisov	1-20
Mrtvaški ogledni list, slovensko-nemški, 4°, 100 iztisov	1-60
Glasovnice za volitev občinskih odbor-nikov, slovensko-nemški, 4°, 100 iztisov	1-40
Glasovnice za volitev namestnikov v občinski odbor, slov.-nemški, 4°, 100 iztisov	1-20
Pooblastilo za občinske volitve, slovenska in nemška, folio, 100 iztisov	1-60
Dolžno pismo za posojilnice, slovensko, folio, 3 strani, 100 iztisov	4-—

Kmetijski dnevnik, slov., za en mesec, iztis po — 80

POPOV

najboljši čaj sveta.

Edina izborna priložnost za nakup za trgovce
manufakturnega blaga in za krošnjarje na-
ravnost iz tovarne!

Razpošilja se tudi zasebnikom.

40 metrov ostankov po želji sortirano 15 K.

Barhant v lepih vzorcih za obleke, bluze in spodnjo obleko.
Flanele, lepo križaste, za srajce in bluze.
Delen, z robom, za obleke in bluze.
Angelski cejir, 80 cm širok, za pisane srajce, prsa za srajce
in bluze za dame.
Modrikasto blago za kuhinjske predpasnike in domače obleke.
Kanafas za posteljne prevleke v živahnih barvah.
Oksforda za moške srajce, izborne trpežne kakovosti.
Križet, barvan, za spodnja krila, tkan iz debele tvarine.

Nikake rizike! Znesek se takoj vrne, ako blago ne ugaja
in se lahko pošiljatev nefrankirana nazaj
pošlje. Črez 1000 priznanih pisem od 1. januarja.

40 metrov finega, pobeljenega rumburškega platna za naj-
finjšje živoino in posteljno perilo, sortirano z belim kri-
zetom za spodnje perilo samo K 17-90.

Gotove, zarobljene rjuhe brez šiva, 235 cm dolge, 150 cm široke,
iz najboljšje tkanine, trpežne kakovosti, zjamčeno platno,
kos K 2-40. Najmanjše naročilo 6 kosov. Pošilja po po-
vetju.

Pri naročilu 2 zavojev poštnine prosto.

Antonin Maršik, tkalnica,
Olešnice u Nov. Mesta n. M., č. 100. Češko.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

4 1/2 %

kmečki kreditni zavod za Celovsko okolico

Pavličeva ulica šte. 7

uraduje

ob četrkih od 1/2 10. do 12. ure in od 1/2 2. do 3. ure,
ob sobotah od 10. do 12. ure.

4 1/2 %

Društvo jamči za popolno varnost vlog s premoženjem vseh udov.

Brez pogreška, zanes-
ljivo in počasi bo gorela **večna luč** le v cerkvah,
in specialno olje za večno luč od tvrdke

Viktor Iraš v Treibach (Koroško).

Poizkus s poštnim kolijem olja in nekaterih stenjev dokaže to.

Svetilnice, samogorljivo oglje za kadilnice, cerkveno kadilo, kadilni
pridatek „Buonodora“, jamčeno pristne voščene sveče, stearinsveče, ne
kapljajoče prižigalne sveče, kangljice, solidno in praktično ogrevalo za
mašno vino, kakor tudi vse cerkvene kovinske reči najboljše izdelane.

Brošura „Das ewige Licht“ z zgodovinskim pregledom, simbolično raz-
lago in praktičnim navodilom kakor ceniki brezplačno.

AMERIKA

Kdor se za **Ameriko** zanima,
dobi na željo

brezplačno pojasnilo o najboljši vožnji v
Ameriko.

Cesarske ladje

Cesar Viljem II. 215 metrov dolga
Prestolonaslednica Cecilija 215 metrov dolga
Prestolonaslednik Viljem 202 metra dolga
Cesar Viljem Veliki 198 metrov dolga
vozijo v 6—7 dneh iz Bremena v New-York.

Odhod ob torkih.

Cesarske ladje vozijo samo iz Bremena, kdor želi
tedaj s cesarsko ladjo potovati, more to storiti prosto
in brez ovir, nihče nima pravice mu to zabraniti.
Vsakdo ima prosto voljo, za svoj denar potovati,
kamor hoče.

F. Missler, Bremen, Bahnhofstrasse 30.
Prevoz potnikov iz Bremena v Ameriko, Avstralijo,
Afriko.

Naznižje cene. Dobra oskrba.

Lekarna pri Mariji Pomočnici v Vipavi, Kranjsko,

priporoča izkušena zdravnika, katera pošilja
po pošti:

Želodčne kapljice, proti napenjanju, madronu, krču,
vzbujajo slast do jedi, trepe želodec, 6 steklenic K 3-50.

Želodčni prašek proti slabemu prebavljanju in zgagi,
1 škatljica K 1-—

Prsni sirup in čaj proti kašlju, hripavosti in
prsnem kataru K 1-90.

Mazilo proti trganju in revmatizmu 1 lonček K 1.

Tinkture proti kurjim očesom in bradavicam
1 steklenica K —70.

Mazilo proti goži in debelem vratu 1 lonček K 4-—.

Razen teh zdravil priporoča tudi vsa druga izkušena
zdravila.

Kdor hoče, imeti

dobro tkano blago,

naj naroči po povzetju pri

Emilu Winteritz, tkalnica Nachod, Češko.

1 kos platna za prtiče brez šiva, 14 metrov

dolgega, dobre kakovosti K 14-—

1 kos platna za prtiče brez šiva, 14 metrov

dolgega, dobre kakovosti „ 18-—

1 kos rumburškega platna prima-kakovosti,

24 metrov dolgega „ 13-50

23 metrov kanafasa, s pristno barvo in tr-

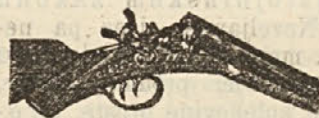
pežnega, živahen vzorec „ 11-10

Žepni robci, obrisače, robci za posodo itd. se oddajajo

vredno, tako tudi flaneli in zimski barhent. Za dobro

blago se jamči in more vsak vrniti, kar mu ne ugaja.

Lovske puške

vseh sestav, priznana
delo prve vrste, z naj-
boljšim strelnim učin-
kom, priporoča

Prva borovska orožnotovarniška družba

Peter Wernig,

družba z omejeno zavezo v Borovljah, Koroško.

Ceniki brezplačno in poštnine prosto.

Največja trgovina te stroke v Celovcu.

Modnega in manufakturnega, tu- in inozem-
skega blaga, vedno najnovejši izbor.

Zaloga je stalno v vrednosti 1/4 milijona kron.
Za prodajanje na debelo oddajam blago trgovcem po
tovarniških cenah.

Zaradi posebno velikega nakupa zimskega blaga bo-
dem letos po zelo nizkih cenah prodajal, t. j. brez konku-
rence, ker se je tudi cena pri blagu znatno znižala.
Imam za ženske in neveste zmerom veliko zalogo in
najlepše blago na razpolaganje.

Vsi uslužbenci govorijo slovenski.

Anton Renko, lastnik trgovine,

Celovec, vogel Kramarjeve ulice in Novi trg.

Pristaši, zaupniki, širite „Mir“!

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavica K 3.000.000.

Rezervni fond K 300.000.

Denarne vloge od dne vloge
obrestujemo po 4 1/2 % do dne vzdiga.

Kolodvorska cesta šte. 27.

Zamenjuje in eskomptuje

izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predjume na vrednostne papirje. — Zavaruje

srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavoje.

Eskompt in inkasso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spljetu,
Trstu in Sarajevu.

Turške srečke. Šest žrebanj na leto. Glavni dobiček
300.000 frankov. Na mesečno vplač po K 8-— za kom.

Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji na
leto. Glavni dobiček K 180.000. Na mesečno vpla-

čevanje po K 10-— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.